

HAIOPOLICY

Analyse van de heterogene gevolgen van de COVID-19 crisis voor huishoudens en bedrijven, en resulterende beleidslessen

DUUR
01/02/2023 - 01/05/2023

BUDGET
€ 881 047

PROJECT BESCHRIJVING

Context, algemene doelstellingen en onderliggende onderzoeksvragen

Naast een dramatische wereldwijde gezondheids crisis, met bijna 6 miljoen officiële sterfgevallen en 400 miljoen infecties, bracht de COVID-19-pandemie de grootste daling van de totale vraag en het aanbod sinds de Tweede Wereldoorlog met zich mee. In de meeste westerse landen daalde het bbp in 2020 met 5 tot 10%. Het Belgische bbp daalde met 6,1%. De economische impact van COVID-19 in België was drie keer groter dan die van de financiële crisis in 2008-2009. In de nasleep van de COVID-19 pandemie bereikt de inflatie het niveau van medio 1980 en worden de EU-lidstaten geconfronteerd met een sterke toename van de overheidsschulden en -tekorten.

Dit project wil inzicht krijgen in de sociaaleconomische impact van de COVID-19 crisis en andere soortgelijke toekomstige schokken op kwetsbare groepen en ongelijkheid in België. Voorts analyseren we hoe onze economie weerbaarder kan gemaakt worden tegen dergelijke schokken. **Eerst zullen ontbrekende gegevens over de impact van COVID-19 op kwetsbare groepen (bedrijven en huishoudens) voor België worden verzameld en geïnventariseerd. Ten tweede zullen we het causale effect van COVID-19 op productie, werkgelegenheid, lonen, productiviteit, inkomens en consumptiepatronen per regio, beroep, demografie, opleiding en geslacht vaststellen. Ten derde zal een geïntegreerd kader worden ontwikkeld dat rekening houdt met de interacties tussen productie en consumptieveranderingen.** Schokken in zowel productie als consumptie beïnvloeden de ongelijkheid op manieren die nog niet eerder zijn bestudeerd. Aan de consumptiekant bouwen wij voort op recente inzichten over arme en rijke consumenten die al hun inkomen direct uitgeven. Wat de productie betreft, richten wij ons op de verspreiding van schokken doorheen de aanbodketen. De cruciale vernieuwing is de integratie van de rol die huishoudens spelen zowel als consumenten en als leveranciers van inputs voor het productieproces. **Ten vierde zal binnen dit geïntegreerde kader optimaal beleid, zoals industrieel en sociaal beleid, worden geanalyseerd.**

Methodologie

Wij maken gebruik van **geavanceerde methoden uit de econometrie van programma-evaluaties om de causale effecten van COVID-19 en het korte termijnbeleid op de resultaten van ondernemingen en de welvaart van huishoudens vast te stellen.** Deze methoden maken het mogelijk de beleidsimpact te schatten door een vergelijking met een goed gekozen controlegroep. Deze inschatting van beleidsimpact dient vervolgens als **input voor een tegenfeitelijke analyse op meso- (sectoraal) en macroniveau (regionaal en federaal).** Onze methodologische aanpak maakt het mogelijk gedetailleerde informatie op bedrijfs- en gezinsniveau te benutten om "wat als" vragen te stellen op een geaggregeerd niveau met complexe interacties. Hoewel de micro-econometrische evaluatiemethoden gemiddelde effecten binnen groepen vaststellen, kunnen zij geen rekening houden met feedback interacties tussen vraag- en aanbod of algemene evenwichtseffecten via onderling verbonden productie- of consumptiekanalen. Om de ingewikkelde effecten van deze schokken te begrijpen, **zullen wij een structureel algemeen evenwichtskader ontwikkelen. De belangrijkste en nieuwe component van dit kader is dat huishoudens niet alleen consumenten zijn die een beperkt budget alloceren, maar ook potentiële werknemers leveren en derhalve de vraag van de productiezijde van de economie naar inputs kunnen voorzien, waarvoor ze een loon uit arbeid of inkomsten uit investeringen ontvangen. Inkomens worden daardoor gedeeltelijk endogeen.** Voortbouwend op ons eigen recente werk breiden wij de klassieke input-outputmodellen uit en versoepelen wij enkele van de beperkende veronderstellingen ervan (perfecte concurrentie, geen substitueerbaarheid, enz.) om realistischer macro-economische multiplicatoren te ontwikkelen. Deze multiplicatoren maken het mogelijk het effect van diverse scenario's voor het relance beleid te simuleren. Ten slotte maakt het kwantitatieve kader de analyse van gedetailleerde beleidskwesties mogelijk, waarbij rekening wordt gehouden met de complexe interacties via de productie- en consumptiezijde.

HAIOPOLICY

Impact en verwachte resultaten

Dit onderzoeksproject zal **nieuwe wetenschappelijke inzichten** opleveren over hoe kwetsbare groepen door grote en complexe schokken zoals COVID-19 worden getroffen. Het project zal een bijna volledig en gedetailleerd beeld van de Belgische economie opleveren. Het structurele model laat toe te kwantificeren via welke kanalen kwetsbare groepen worden getroffen en na te gaan wat kan worden gedaan om hen te beschermen. Het model biedt ook een kwantitatief kader om na te denken over sociaal en industrieel beleid ter ondersteuning van het herstel, de toekomstige groei en de veerkracht van de Belgische economie. Het kan worden gebruikt voor zowel ex post evaluatie van beleidsinterventies om de schokken op te vangen als ex ante simulatie van mogelijke scenario's voor herstel- en groeibeleid. Ten slotte zal het geïntegreerde kader een belangrijke wetenschappelijke bijdrage leveren door de huishoudens en de productiezijde van de economie in één structureel model te capteren.

De modelstructuur brengt **actuele beleidskwesties** samen, zoals inkomensongelijkheid, verstoringen van de toeleveringsketen, inflatie en automatische loonindexering. De belangrijkste teamleden werken reeds samen met de overheid en openbare instellingen en hebben opdracht gekregen voor empirisch onderbouwd beleidsonderzoek in het kader van COVID-19 en de economische gevolgen daarvan. Dit project zal de context bieden om dit gesprek tussen onderzoekers en beleidsmakers voort te zetten. We zullen ook bijdragen tot de verspreiding van kennis in verschillende overheidsinstellingen over state-of-the-art methoden (zowel empirie als theorie) die kunnen worden gebruikt om programma-evaluaties en ex ante simulaties uit te voeren.

We zullen de belangrijkste inzichten die dit onderzoeksproject heeft opgeleverd, communiceren via een projectwebsite die bestemd is voor een **breed publiek**. Zo kunnen wij bijdragen tot een breder inzicht in de netwerkeffecten van ongunstige economische schokken en de maatschappelijke steun vergroten voor gerichte beleidsmaatregelen die misschien niet rechtstreeks ten goede komen aan de meerderheid van de bevolking.

CONTACT INFORMATIE

Coördinator

Prof. Dr. Glenn Magerman

Université libre de Bruxelles (ULB),
Solvay Brussels School (SBS) – Economics and Management (EM),

European Center for Advanced Research in Economics and Statistics (ECARES)

Glenn.Magerman@ulb.be

<https://ecares.ulb.be/>

<http://www.glenmagerman.com/>

Partners

Prof. Dr. Joep Konings

Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven),
Research center for regional economics (VIVES)

joep.konings@kuleuven.be

<https://feb.kuleuven.be/VIVES>

LINKS

-